

Onderwijs- en examenregeling

Summa Zakelijke Dienstverlening

Kwalificatiedossier: Business Services
Crebonummer: 25726

Opleiding Legal, Insurance & HR Services
Specialist
Crebonummer: 25726

Niveau: Niveau 4
Leerweg: bol

Opleidingsduur: 36 maanden
Cohort: 2024

Versie 3

18-12-2025

1 Intro

Beste student,

In deze onderwijs- en examenregeling (OER) vind je informatie over de opleiding waar jij voor gekozen hebt. Je leest hierin meer over:

1. Hoe is de opleiding opgebouwd?
2. Wat leer je tijdens de opleiding?
3. Welke examens krijg je?
4. Wanneer krijg je je diploma?
5. Met welke regelingen heb je te maken bij het Summa College?
6. Overzicht onderwijs- en bpv-uren.

Behalve de OER is er ook [een informatiegids](#) met allerlei wetenswaardigheden voor studenten van het Summa College. Belangrijk om goed door te lezen.

Leeswijzer

Je komt verschillende links tegen in deze OER. Je kunt hierop klikken (ctrl + klikken) voor meer informatie, zoals een filmpje of een schema. Voor vragen over deze OER kun je terecht bij je loopbaanbegeleider. We helpen je graag om het beste uit jezelf te halen.

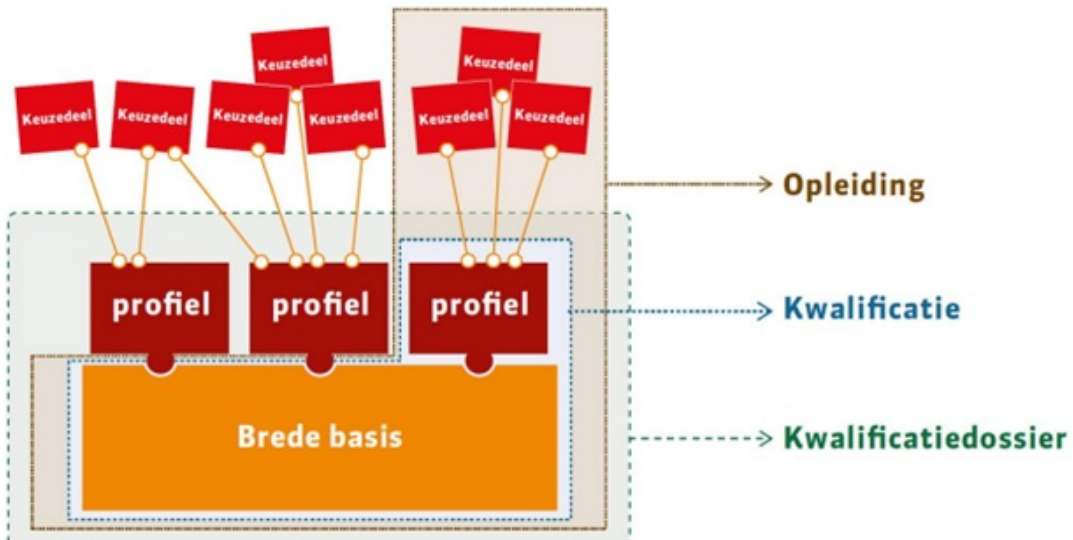
Veel succes tijdens je opleiding!

2 Hoe is de opleiding opgebouwd?

2.1 Het kwalificatiedossier en keuzedelen

Elke mbo-opleiding is gebaseerd op een kwalificatiedossier. Jouw opleiding bestaat uit verschillende onderdelen:

1. de gemeenschappelijke basis met beroepsgerichte en generieke (algemene) onderdelen.
2. één profieldeel (= de kwalificatie)
3. een aantal keuzedelen

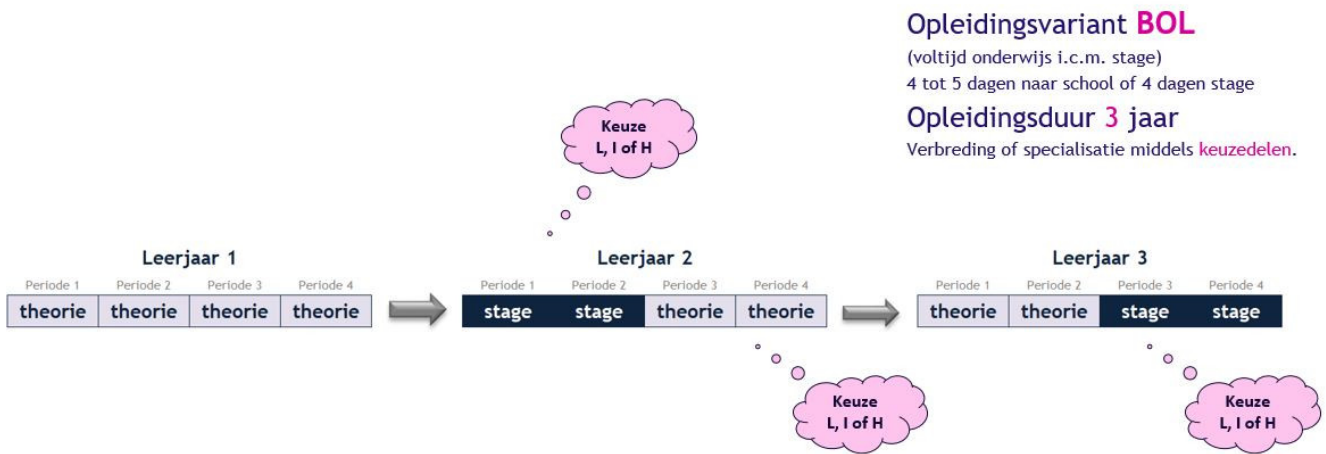

In hoofdstuk 2 lees je meer over de inhoud van [de brede basis](#), [het profiel](#) en [de keuzedelen](#).

2.2 Het onderwijs- en examenprogramma

Bij het Summa College zijn de opleidingen in 2 programma's opgedeeld, het onderwijsprogramma en het examenprogramma.

De opleiding is op deze manier ingericht:

Leerjaar 1

Leerjaar 1 staat in het teken van de algemene brede vorming met betrekking tot kennis (theorie) en vaardigheden. Het aanleren van de juiste (beroeps)houding en passend gedrag. Verder ben je in leerjaar 1 bezig met het verkennen van het juridische werkveld en de voorbereiding op de stage van leerjaar 2. Tijdens de vier onderwijsperiodes ben je bezig met verschillende projectonderwerpen, gericht op Legal, Insurance en HRM. Rondom de projecten wordt theorie en vaardigheidsonderwijs volgens een vast rooster aangeboden. Tijdens de projecten werk je soms alleen, soms in groepen.

Alle lessen worden aangeboden in een tijdsbestek van 4 dagen. De vijfde dag is optioneel, tijdens deze dag worden er ondersteuningslessen aangeboden voor studenten die moeite hebben met de leerstof of een extra uitdaging zoeken.

Leerjaar 2

In leerjaar 2 start je met een half jaar stage. Tijdens deze stage ga je aan de slag in de praktijk bij één van onze vele stagebedrijven en ga je de kennis en vaardigheden die jij in leerjaar 1 hebt aangeleerd, uitvoeren in de praktijk. De tweede helft van leerjaar 2 ben je bezig met verschillende projectonderwerpen, gericht op Legal, Insurance en HRM. Rondom de projecten wordt theorie en vaardigheidsonderwijs volgens een vast rooster aangeboden.

Leerjaar 3

De eerste helft van leerjaar 3 gaan we verder met verschillende projectonderwerpen, gericht op Legal, Insurance en HRM. Rondom de projecten wordt theorie en vaardigheidsonderwijs volgens een vast rooster aangeboden. Daarnaast ben je bezig met de voorbereiding op de afsluitende stage van leerjaar 3. De tweede helft van leerjaar 3 loop je stage in Nederland of zelfs in het buitenland, deze keuze is aan jou!

Gedurende leerjaar 1, 2 en 3 zijn er verschillende examen momenten. In leerjaar 2 en 3 worden er keuzedelen aangeboden. Meer informatie hierover vind je in dit document.

In [paragraaf 2.10](#) van deze OER vind je het onderwijsprogramma.

Het **examenprogramma** omvat alle examens die je moet maken binnen jouw opleiding. Alles over de examens vind je in [hoofdstuk 3](#).

Informatie over de diploma-eisen vind je in [hoofdstuk 4](#).

3 Wat leer je tijdens de opleiding?

3.1 Wat houdt het beroep van Legal, Insurance & HR Services Specialist in?

De beginnend beroepsbeoefenaar is 'organisatiesensitief': hij/zij begrijpt in welke context zijn organisatie opereert. Bij een overheidsorganisatie moet hij/zij beschikken over politiek-bestuurlijke sensitiviteit, bij een commerciële organisatie moet de medewerker begrijpen dat er winst en omzet moet worden gemaakt om te kunnen voortbestaan. Hij/zij moet inzicht hebben in bedrijfsprocessen en procesmatig kunnen denken en handelen, aangezien dat in toenemende mate van belang is in organisaties. Het werken bij (juridische) organisaties / afdelingen impliceert dat hij/zij zich moet houden aan neutraliteit en absolute geheimhoudingsplicht. Hij/zij is zich te allen tijde bewust van de vertrouwelijkheid van de informatie waarmee hij/zij omgaat. Hij/zij is verder onderzoekend van aard, pro-actief en communicatief vaardig. Hij/zij is assertief genoeg om de klant op mogelijkheden en onmogelijkheden te wijzen. Veranderingen in wet- en regelgeving volgen elkaar (steeds) snel(er) op; hij/zij maakt zich snel nieuwe kennis eigen en beschikt over een flexibele houding. Hij/zij werkt met interne en externe klanten en bereidt adviezen voor in opdracht van een collega/leidinggevende/opdrachtgever.

3.2 Inhoud van het basisdeel

Het basisdeel van de opleiding bestaat uit 2 delen: het gemeenschappelijk beroepsgerichte deel en het generieke deel:

3.2.1 Het beroepsgerichte deel

Gemeenschappelijk beroepsgerichte onderdelen, de kerntaken en werkprocessen:

B1-K1: Voert taken uit binnen de zakelijke dienstverlening

B1-K1-W1: Treedt op als aanspreekpunt voor klanten

B1-K1-W2: Verzorgt zakelijke communicatie

B1-K1-W3: Verwerkt gegevens

B1-K1-W4: Werkt aan producten/opdrachten binnen geld-, goederen- en informatie beweging

In het [kwalificatiedossier](#) kun je in het hoofdstuk 'Overzicht van het kwalificatiedossier' de werkprocessen vinden die horen bij de opleiding.

3.2.2 Het generieke deel

Generieke onderdelen:

Nederlands

Rekenen

Loopbaan

Burgerschap

Engels

In paragraaf 2.5 vind je een toelichting op de generieke onderdelen.

3.3 Inhoud van het profieldeel

Tijdens je opleiding volg je naast het basisdeel het profiel Legal, Insurance & HR Services Specialist dat bestaat uit:

Profiel Legal, Insurance & HR Services Specialist met kerntaken:

P5-K1: Ondersteunt bij juridische en HR adviestrajecten

P5-K1-W1: Levert managementinformatie

P5-K1-W2: Ondersteunt juridische of hr aanvragen en opdrachten

P5-K1-W3: Stelt standaarddocumenten op of vult ze in

In het [kwalificatiedossier](#) kun je in het hoofdstuk 'Overzicht van het kwalificatiedossier' de werkprocessen vinden die horen bij de opleiding.

3.4 De keuzedelen

Een deel van het programma bestaat uit keuzedelen. Voor jouw opleiding is de keuzedeel verplichting 720 uur.

Binnen jouw opleiding worden de onderstaande keuzedelen aangeboden.

Keuzedelen				
Keuzedeel	Code	Uren	Alle studenten/ Eigen keuze	Minimum aantal studenten
Internationalisering en internationaal recht	K0057	240	Eigen keuze	25
ARBO, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4	K0263	240	Eigen keuze	25
Assisteren van de vastgoedmakelaar	K0738	480	Eigen keuze	25
Strafrecht	K1334	240	Eigen keuze	25
Digitale vaardigheden gevorderd	K0023	240	Eigen keuze	25
Vorbereiding hbo	K0125	240	Eigen keuze	25
Assistent bewindvoerder	K1051	240	Eigen keuze	25
Inleiding financiële dienstverlening	K0048	480	Eigen keuze	25
Verdieping HRM	K1379	240	Eigen keuze	25
Personen-, familie- en erfrecht	K1395	240	Eigen keuze	25
Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4)	K0072	240	Eigen keuze	25

Summa wil studenten meer keuzemogelijkheden bieden tijdens de opleiding. Daarom is er een breed aanbod aan keuzedelen, dit noemen we de Summa-brede keuzedelen. Deze zijn op dit moment bedoeld voor individuele studenten waarbij dit keuzedeel niet wordt aangeboden in de eigen opleiding. Vereiste: dit keuzedeel mag geen overlap hebben met het kwalificatiedossier van de eigen opleiding. Oftewel je kunt een keuzedeel alleen kiezen als de inhoud niet (deels) hetzelfde is als de inhoud van je normale onderwijsprogramma.

Het huidige aanbod van de Summa brede keuzedelen vind je [hier](#).

In overleg is het soms ook mogelijk een keuzedeel van een andere opleiding te kiezen. Hiervoor geldt ook dat er geen overlap met je opleiding mag zijn. Het aanbod van alle keuzedelen bij Summa kun je vinden via deze link: [Keuzedelen | Summa College](#)

Hoe kies je je keuzedelen?

Welke keuzedelen je gaat volgen, bepaal je in overleg met je studiecoach. Sommige keuzedelen zijn verplicht, deze worden dan door alle studenten binnen jouw opleiding gevolgd (kolom: Alle studenten/Eigen keuze).

Het kan gebeuren dat een bepaald keuzedeel niet doorgaat. Bijvoorbeeld als te weinig studenten het keuzedeel hebben gekozen (Kolom: Minimum aantal studenten). In de tabel kun je zien hoeveel studenten er mee moeten doen om het keuzedeel door te laten gaan.

Om in aanmerking te komen voor het diploma moet je met de keuzedelen aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 of "voldoende" zijn;
- Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 of "voldoende" zijn;
- Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4 of een "onvoldoende".

In de volgende periode(n) kun je een keuze maken:

Keuzedelen per periode		
Leerjaar	periode	Keuzedelen
Schooljaar 2025-2027		Digitale vaardigheden gevorderd Inleiding financiële dienstverlening Internationalisering en internationaal recht Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4) Vorbereiding hbo ARBO, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4 Assisteren van de vastgoedmakelaar Assistent bewindvoerder Strafrecht Verdieping HRM Personen-, familie- en erfrecht
Schooljaar 2025-2027		Digitale vaardigheden gevorderd Inleiding financiële dienstverlening Internationalisering en internationaal recht Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4) Vorbereiding hbo ARBO, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4 Assisteren van de vastgoedmakelaar Assistent bewindvoerder Strafrecht Verdieping HRM Personen-, familie- en erfrecht
Schooljaar 2025-2027		Digitale vaardigheden gevorderd Inleiding financiële dienstverlening Internationalisering en internationaal recht Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4) Vorbereiding hbo ARBO, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4 Assisteren van de vastgoedmakelaar Assistent bewindvoerder Strafrecht Verdieping HRM Personen-, familie- en erfrecht

3.5 Algemeen basisdeel (geldt voor iedere mbo)

3.5.1 Nederlands (CE en IE), rekenen en Engels (CE en IE)

Iedere mbo-student moet aan het eind van de opleiding voldoende kennis hebben van de Nederlandse taal en rekenen. Voor lezen en luisteren Nederlands leg je een centraal examen (CE) af. De overige examens Nederlands en rekenen zijn instellingsexamens (IE). Volg je een opleiding op niveau 4, dan geldt dit ook voor het verplichte vak Engels. In onderstaand schema zie je uit welke onderdelen Nederlands, rekenen en Engels bestaan en op welk niveau je deze vakken volgt.

Nederlands 3F

Centraal examen: Lezen en luisteren	Instellingsexamens: Spreken Gesprekken voeren Schrijven
---	---

Rekenen mbo-niveau 4

	Instellingsexamen: 1. Grootheden en eenheden 2. Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld 3. Verhoudingen herkennen en gebruiken 4. Procenten gebruiken 5. Omgaan met kwantitatieve informatie
--	--

Engels B1/A2

Centraal examen: Lezen en luisteren (B1)	Instellingsexamens: Spreken (A2) Gesprekken voeren (A2) Schrijven (A2)
--	--

Je kunt kiezen voor examinering op een hoger niveau voor de generieke vakken. Dit moet je schriftelijk aanvragen.

Meer info hierover kun je vinden op [Regelingen Summa](#) (paragraaf algemene exameneisen Nederlands, Engels en rekenen).

3.5.2 Het loopbaanprogramma

Iedere student van het Summa College heeft een loopbaanbegeleider. De loopbaanbegeleider begeleidt jou tijdens je hele opleiding en je hebt regelmatig gesprekken met hem of haar.

In het loopbaanprogramma leer je je eigen talenten en kwaliteiten onder woorden te brengen. Je denkt na over wat je geleerd hebt, zowel over het beroep als over jezelf. Je kijkt terug op ervaringen in je bpv, bekijkt wat je daarvan geleerd hebt en wat je daar vervolgens mee wilt doen. Zo krijg je een steeds beter beeld van jezelf en kun je aan het eind van je opleiding een goede keuze maken of en waar je wilt gaan werken of dat je nog verder wilt studeren.

Tijdens je opleiding moet je voldoen aan de hieronder beschreven punten. We noemen dit de inspanningsverplichting.

Loopbaancompetenties	Wat wordt er van jou verwacht (de inspanningsverplichting)
Kwaliteitenreflectie	<p data-bbox="496 1160 730 1182">Loopbaanbegeleiding</p> <p data-bbox="496 1211 1249 1312">Binnen de beroepsopleiding die je volgt, moet je om het diploma te kunnen behalen, voldoen aan de inspanningsverplichting voor 'loopbaan': loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling. Dit is een landelijke eis, artikel 17a Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.</p> <p data-bbox="496 1341 1313 1576">Iedere student van het Summa College heeft een loopbaanbegeleider. De loopbaanbegeleider begeleidt jou tijdens je hele opleiding en je hebt regelmatig gesprekken met hem of haar. In het loopbaanprogramma leer je je eigen talenten en kwaliteiten onder woorden te brengen. Je denkt na over wat je geleerd hebt, zowel over het beroep als over jezelf. Je kijkt terug op ervaringen in je BPV, bekijkt wat je daarvan geleerd hebt en wat je daar vervolgens mee wilt doen. Zo krijg je een steeds beter beeld van jezelf en kun je aan het eind van je opleiding een goede keuze maken of en waar je wilt gaan werken of dat je nog verder wilt studeren.</p> <p data-bbox="496 1606 1286 1659">Tijdens je opleiding moet je voldoen aan de hieronder beschreven punten. We noemen dit de inspanningsverplichting.</p>
Wat kan ik?	
Motievenreflectie	
Wat wil ik?	
Werkexploratie	
Waar kan ik dat doen?	
Loopbaansturing	
Hoe kan ik dat doen?	

	Loopbaancompetenties	Wat wordt er van jou verwacht (de inspanningsverplichting)?
	Kwaliteitsreflectie Wat kan ik?	Kwaliteitsreflectie gaat over het onderzoeken waar je goed in bent en minder goed in bent.
	Motievenreflectie Wat wil ik?	Motievenreflectie gaat over de wensen en de waarden die van belang zijn voor je loopbaan.
	Werkexploratie Waar kan ik dat doen?	Werkexploratie gaat over het onderzoeken van werk en de eisen die daar aan gesteld worden.
	Loopbaansturing Hoe kan ik dat doen?	Loopbaansturing heeft te maken met keuzes maken en het onderzoeken van de gevolgen van die keuzes.
	Netwerken Wie kan mij daarbij helpen?	Netwerken gaat over contacten opbouwen en onderhouden die je helpen in je verdere loopbaan.
<p>Netwerken</p> <p>Wie kan mij daarbij helpen?</p>	<p>Gedurende de opleiding hebben we drie verschillende periodes binnen het loopbaanprogramma.</p> <p>In alle drie de periodes spelen de vijf loopbaancompetenties een rol. Elke periode krijg je andere opdrachten om aan je competenties te werken.</p> <p>Startperiode (leerjaar 1): Wie ben ik, wat heb ik te bieden, zit ik op de juiste plek?</p> <p>Ontwikkelperiode (leerjaar 2): Doe ik nog wat ik wil, zit ik op de juiste leerroute, wat wordt mijn BPV-plaats, leer ik wat ik wil en moet leren?</p> <p>Afrondings- en vervolgperiode (leerjaar 3): Hoe rond ik mijn opleiding af, ga ik werken, neem ik een tussenjaar of ga ik doorstuderen en wat kan ik dan nu al doen?</p> <p>Beoordeling loopbaan (voorwaardelijk voor diplomering)</p> <p>Het is voor jou en je omgeving zichtbaar en duidelijk of je je hebt ontwikkeld binnen de vijf loopbaancompetenties. De wijze waarop wij dit zichtbaar maken richting de onderwijsinspectie, is door minimaal acht (8) loopbaangesprekken die je met je loopbaanbegeleider voert, vast te leggen in het leerlingvolgsysteem (Eduarte). Daarnaast maak en presenteer je in leerjaar 3 een visionboard over jezelf. Hiermee laat je zien dat je sturing kan geven aan het vinden van betekenisvol werk of vervolgonderwijs dat aansluit op jouw kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven.</p> <p>Dat betekent dat je aan het einde van de opleiding het volgende hebt opgeleverd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Minimaal één loopbaangesprek per onderwijsperiode waarin lessen zijn gevolgd. 2) Het met een voldoende beoordeelde visionboard. 	

3.5.3 Het burgerschapsprogramma

Voor alle opleidingen gelden de wettelijke eisen voor Burgerschap beschreven in vier dimensies. Het Burgerschapsonderwijs heeft te maken met veranderingen in de samenleving, omgaan met verschillende culturen, gezonde leefwijze, deelnemen aan het arbeidsproces, functioneren als kritisch consument, deel uitmaken van de gemeenschap en politiek.

Dimensies van Burgerschap	Wat wordt er van jou verwacht (de inspanningsverplichting)?			
Politiek-juridische dimensie	<i>Leerjaar 1</i> <ul style="list-style-type: none"> • Staatsrecht BIS • Dag van Europa BIS • Den Haag reis BUS en verslag BIS 			
	Dimensie 1 (PJ)	Beoordeling / vakgroep	Leerjaar	Studiepunt
	PJ1 Staatsrecht	Voldoende / JUR	1.2	1
	PJ2 Dag van Europa	Voldoende / SKILLS	1.4	
	PJ3 Studiereis Den Haag en verslag	Voldoende / BUCO	1.4	
Economische dimensie	<i>Leerjaar 2</i> <i>Deel 1. Deelname aan het arbeidsproces</i> <i>Stage werkstuk BUS</i> - Uitgebreide omschrijving stageplaats (micro) - Onderzoek sociaal-economische positie bedrijf (macro) <i>Deel 2. Deelname aan de consumptiemarkt</i> <i>Consumentenrecht BIS</i> <i>Oprichting Omgaan met schulden BIS</i>			
	Dimensie 2 (EC)	Beoordeling / vakgroep	Leerjaar	Studiepunt
	EC1 Stage werkstuk	Voldoende / Stagedocent	2.2	1
	EC2 Consumentenrecht	Voldoende / JUR	2.3	
	EC3 Oprichting omgaan met schulden	Voldoende / BUCO	2.4	
Sociaal-maatschappelijke dimensie	<i>Leerjaar 1</i> <i>Oprichting Doelgroepen en oprichting Cultuur BIS</i> <i>Omgangskunde voorbereiding stage BIS</i>			
	Dimensie 3 (SM)	Beoordeling / vakgroep	Leerjaar	Studiepunt
	SM1 Recht & ethiek	Voldoende / SV	1.1	1
	SM2 Omgangskunde	Voldoende / SV	1.4	
Vitaal burgerschap	<i>Leerjaar 2</i> <i>Zorg voor eigen vitaliteit en fitheid, leefstijl en vitaliteit als burger en werknemer, afstemming werken, zorgen, leren, ontspannen: gezonde leefwijze, nationale norm gezond bewegen en aard/plaats/organisatie gezondheids-bevorderende activiteiten in samenleving en arbeidsproces, leefstijl. Uitgangspunt: oprichting media en voeding. BUS</i> <i>SUMMA in beweging BUS</i>			
	Dimensie 4 (VB)	Beoordeling / vakgroep	Leerjaar	Studiepunt
	VB1 Media & voeding	Voldoende / BUCO	2.4	1
	VB2 SUMMA in beweging (afsluitdag)	Voldoende / BUCO	2.4	
	Als bovenstaande studiepunten zijn behaald krijg je een voldoende eindresultaat voor Burgerschap.			

Kritische denkvaardigheden

Kritisch leren denken maakt onderdeel uit van de opleiding. Je leert hoe je op een actieve manier deel kunt nemen aan de samenleving en beroepspraktijk. Tijdens je opleiding wordt aandacht besteed aan:

- Informatie (-bronnen) op waarde schatten en daarbij onderscheid maken tussen argumenten, beweringen, feiten en aannames
- Het perspectief van anderen innemen
- Nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen en handeling tot stand komen

3.6 Beroepspraktijkvorming

Een beroepsopleiding kan niet zonder de beroepspraktijk, daarom volg je een deel van jouw opleiding bij een bedrijf of instelling. We noemen dit de beroepspraktijkvorming (bpv) oftewel stage. Tijdens de bpv word je begeleid door een bpv-begeleider (van jouw school) en een praktijkopleider (van het leerbedrijf). Voor iedere bpv-periode worden afspraken gemaakt wat je gaat doen, welke eisen gesteld worden aan de bpv en hoe de bpv beoordeeld wordt. Dit staat allemaal beschreven in het bpv-werkboek dat je tijdens de opleiding ontvangt.

Om je diploma te behalen, heb je een voldoende beoordeling nodig voor de bpv. Het kan zijn dat je een aantal examens aflegt bij het bedrijf waar je de bpv uitvoert. Dit staat los van de beoordeling van de bpv.

Aan welke voorwaarden moet je voldoen:

Tijdens de opleiding loop je twee keer stage. De stage, oftewel BPV, vindt plaats in leerjaar 2 en 3.

Elke stage dien je met minimaal een voldoende (V) resultaat af te sluiten.

In het stagewerkboek staat beschreven welke werkzaamheden je uitvoert tijdens de stage en hoe de stage wordt beoordeeld.

Zijn beide stages met minimaal een voldoende (V) beoordeeld, dan heb je voldaan aan de diplomavooraanwaarden.

3.7 Studiepunten

Het opleidingsprogramma is ingedeeld in verschillende onderwijsproducten. Als je in een opleiding zit worden voor ieder onderwijsproduct studiepunten toegekend. Per studiejaar zijn er 60 studiepunten te behalen. Met de studiepunten kunnen we samen jouw studievoortgang goed volgen. Als je te weinig studiepunten behaalt, kan dat gevolgen hebben voor de voortgang van je opleiding. In het schema bij paragraaf 2.10 kun je zien hoeveel studiepunten een onderdeel bevat.

3.8 Ontwikkelingsgerichte beoordeling

Tijdens de opleiding volgen we jouw voortgang en ontwikkeling op de voet. We doen dit met behulp van ontwikkelingsgerichte beoordelingen. Er wordt gekeken hoe het met je gaat in de verschillende leerlijnen. Je leert ook om goed naar jezelf te kijken (te reflecteren) en uitspraken te doen over jouw eigen functioneren. Zo krijg je een overzicht van je sterke punten en verbeterpunten. Met je loopbaanbegeleider maak je afspraken over je studievoortgang. Deze afspraken worden vastgelegd.

Aan welke voorwaarden moet je voldoen:

Aan welke voorwaarden moet je voldoen:

De opleiding bestaat uit drie leerjaren. Elk leerjaar kan je maximaal 60 studiepunten behalen. Om door te mogen naar het volgende leerjaar, bijvoorbeeld van leerjaar 1 naar leerjaar 2, dien je te voldoen aan de overgangsnorm. In onderstaand schema zijn de overgangsnormen voor deze opleiding vastgelegd.

Studiepunten behaald	Conclusie
55 t/m 60 studiepunten	De student heeft voldoende studiepunten behaald. De student is door naar het volgende leerjaar*
50 t/m 54 studiepunten	De student heeft onvoldoende studiepunten behaald om rechtstreeks door te mogen naar het volgende leerjaar. Het docententeam bespreekt en beslist of de student verder mag naar het volgende leerjaar of dat deze het leerjaar moet over doen (doubleren). Het docententeam kan aanvullende afspraken maken mbt de voortgang. Deze worden vastgelegd in Eduarte.
< 50 studiepunten	De student heeft onvoldoende studiepunten behaald. Het docententeam bespreekt en beslist of de student het leerjaar mag over doen (doubleren) of dat de student zich beter kan oriënteren op een andere opleiding.

Ook al mag je op basis van de behaalde studiepunten doorgaan in de opleiding, het is belangrijk te weten dat je uiteindelijk alle kwalificerende examens zult moeten behalen om in aanmerking te kunnen komen voor het diploma van de opleiding. Daarnaast moeten alle voorwaardelijke onderdelen succesvol afgesloten worden.

*In leerjaar drie geldt de volgende aanvulling:

Om te mogen starten aan de stage leerjaar 3 (BPV2), dien je in leerjaar 3 (onderwijsperiode 1 en 2) minimaal 20 studiepunten te behalen.

3.9 Bindend studieadvies

In het eerste jaar, tussen de negende en twaalfde maand van jouw opleiding, krijg je een bindend studieadvies (BSA). Volg je een eenjarige opleiding dan krijg je dit advies tussen de drie en vier maanden. Het geven van een bindend studieadvies is een wettelijke verplichting in het mbo.

Een Bindend Studieadvies kan positief of negatief zijn. Een BSA wordt alleen gegeven op basis van de studievoortgang. Onder strikte voorwaarden mag de beroepshouding meegenomen worden in het studieadvies. Bij een negatief studieadvies gaan we met jou in gesprek en begeleiden we jou naar een passende opleiding of oplossing. Summa heeft hiervoor een procedure opgesteld (Paragraaf regeling bindend studieadvies).

Gedurende het jaar krijg je minimaal twee voorlopig studieadviezen (VSA's).

Volg je een eenjarige opleiding dan krijg je één voorlopig studieadvies.

Vraag aan jouw studiecoach wanneer je een gesprek krijgt over jouw studieadvies

Na iedere onderwijsperiode krijg je, na de studentbespreking, een studieadvies.

Indien je na OP1 minder dan 4 studiepunten mist krijg je een voorlopig positief studieadvies. In andere gevallen krijg je een voorlopig negatief studieadvies.

Indien je na OP2 minder dan 5 studiepunten mist krijg je een voorlopig positief studieadvies. In andere gevallen krijg je een voorlopig negatief studieadvies.

Indien je na OP3 minder dan 6 studiepunten mist krijg je een bindend positief studieadvies. In andere gevallen krijg je een bindend negatief studieadvies. Dit bindend advies krijg je voor 15 mei 2025.

Voldoe je aan het einde van leerjaar 1 aan de overgangsnormen (hoofdstuk 2.7: studiepunten) en je hebt nog geen definitief positief studieadvies dan krijg je automatisch een positief bindend studieadvies.

Natuurlijk wachten we niet tot het einde van jouw eerste jaar om met je te praten over je studievoortgang. Je hebt hier al over kunnen lezen in het hoofdstukje over de ontwikkelingsgerichte beoordeling (2.8). Voordat je je definitieve bindende studieadvies krijgt, ontvang je eerder in de opleiding een voorlopig studieadvies. Je krijgt je definitieve studieadvies vóór 04 juli 2025.

Naast het bindend studieadvies heb je ook te maken met de overgangsregeling in hoofdstuk 2.7 Studiepunten.

3.10 Activiteiten in het onderwijsprogramma

In onderstaand schema wordt het programma van de opleiding beschreven. Er is te lezen welke onderdelen in welke periode van de opleiding aan bod komen.

Je kunt zien hoeveel studiepunten je kunt behalen.

Onderwijsprogramma				
leerjaar 1				
Periode	Naam	Studiepunten	School	BPV
Periode 1	1.1 Nederlands (NED1.NE1.01)	1	√	
Periode 2	1.2 Nederlands (NED1.NF9.01)	1	√	
Periode 3	1.3 Nederlands (NED1.NG9.01)	1	√	
Periode 4	1.4 Nederlands (NED1.NH9.01)	1	√	
Periode 1	1.1 Tio (TIO1.TI1.01)	1	√	
Periode 2	1.2 Tio (TIO1.TJ9.01)	1	√	
Periode 3	1.3 Tio (TIO1.TK9.01)	1	√	
Periode 4	1.4 Tio (TIO1.TL9.01)	1	√	
Periode 1	1.1 Engels (ENG1.T1E.01)	1	√	
Periode 2	1.2 Engels (ENG1.T2E.01)	1	√	
Periode 3	1.3 Engels (ENG1.T3E.01)	1	√	
Periode 4	1.4 Engels (ENG1.T4E.01)	1	√	
Periode 1	1.1 Rekenen (REK1.R11.01)	1	√	
Periode 2	1.2 Rekenen (REK1.R12.01)	1	√	
Periode 3	1.3 Rekenen (REK1.R13.01)	1	√	
Periode 4	1.4 Rekenen (REK1.R14.01)	1	√	
Periode 1	Basiskennis recht 1 (REC1.BR1.01)	3	√	
	Recht & ethiek (REC1.REE.01)	1	√	
Periode 2	Basiskennis recht 2 (REC2.BR2.01)	3	√	

	Strafrecht (REC2.STR.01)	1	√	
Periode 3	Basiskennis recht 3 (REC3.BR3.01)	3	√	
	Arbeidsrecht (REC3.ARB.01)	1	√	
Periode 4	Basiskennis recht 4 (REC4.BR4.01)	3	√	
	Criminaliteit (REC4.CRI.01)	1	√	
Periode 1	1.1 Proces (PRO1.P1P.01)	1	√	
Periode 2	1.2 Proces (PRO1.P2P.01)	1	√	
Periode 3	1.3 Proces (PRO1.P3P.01)	1	√	
Periode 4	1.4 Proces (PRO1.P4P.01)	1	√	
Periode 4	Staatsrecht (BUC1.STA.01)	*	√	
	Dag van Europa (BUC1.DEU.01)	*	√	
	Den Haag studiereis (BUC1.DHS.01)	*	√	
	Recht en ethiek (BUC1.REE.01)	*	√	
	Omgangskunde (BUC1.OMG.01)	*	√	
Periode 1	1.1a Skills (SKI1.S1S.01)	2	√	
	1.1b Skills (SKI1.S1T.01)	2	√	
Periode 2	1.2a Skills (SKI1.S2S.01)	2	√	
	1.2b Skills (SKI1.S2T.01)	2	√	
Periode 3	1.3a Skills (SKI1.S3S.01)	2	√	
	1.3b Skills (SKI1.S3T.01)	2	√	
Periode 4	1.4a Skills (PF3/KE3) (SKI1.PSP.01)	2	√	
	1.4b Skills (PF3/KE3) (SKI1.PSP.02)	2	√	
Periode 1	1.1 Loopbaan (LOB1.L1L.01)	2	√	
Periode 2	1.2 Loopbaan (LOB1.L2L.01)	2	√	
Periode 3	1.3 Loopbaan (LOB1.L3L.01)	1	√	
Periode 4	1.4 Loopbaan (LOB1.L4L.01)	1	√	
leerjaar 2				
Periode	Naam	Studiepunten	School	BPV
Periode 3	2.3 Rekenen (REK2.R3R.01)	1	√	
Periode 4	2.4 Rekenen (REK2.R4R.01)	1	√	
Periode 3	2.3 Engels (ENG2.E23.01)	1	√	
Periode 4	2.4 Engels (ENG2.E24.01)	1	√	
Periode 3	2.3 Nederlands (NED2.N23.01)	1	√	
Periode 4	2.4 Nederlands (NED2.N24.01)	1	√	
Periode 3	2.3 Juridisch jargon (JJR2.JJ2.01)	1	√	
Periode 4	2.4 Juridisch jargon (JJR2.JJ4.01)	1	√	
Periode 3	2.3a Bestuursrecht en staatsrecht 1 (KE5) (REC5.SBS.01)	2	√	
	2.3b Sociale zekerheid 1 (KE6) (REC5.ZSZ.01)	2	√	
	2.3c Consumentenrecht (REC5.C3C.01)	2	√	
Periode 4	2.4a Bestuursrecht en staatsrecht 2 (KE5) (REC6.SBS.01)	2	√	
	2.4b Sociale zekerheid 2 (KE6) (REC6.ZSZ.01)	2	√	
	2.4c Ondernemingsrecht (REC6.O4O.01)	2	√	
Periode 2	BPV1 (BPV1.BPV.01)	30		√
Periode 3	2.3 Proces (PRO2.P3P.01)	1	√	
Periode 4	2.4 Proces (PRO2.P4P.01)	1	√	
Periode 3	2.3 Loopbaan (LOB2.L3L.01)	1	√	
Periode 4	2.4 Loopbaan (LOB2.L4L.01)	1	√	
Periode 3	2.3 Skills (SKI4.S3S.01)	2	√	
Periode 4	2.4 Skills (SKI4.S4S.01)	2	√	
Periode 4	Stage werkstuk (BUC2.STW.01)	*		√
	Consumentenrecht (BUC2.CON.01)	*	√	
	Opdracht omgaan met schulden (BUC2.OOS.01)	*	√	
	Opdracht Media en voeding (BUC2.OMV.01)	*	√	
	SUMMA in beweging (afsluitdag) (BUC2.SBA.01)	*	√	
leerjaar 3				
Periode	Naam	Studiepunten	School	BPV
Periode 1	3.1 Engels (VE1) (ENG3.VEV.01)	1	√	
Periode 2	3.2 Engels (VE1) (ENG3.VEV.02)	1	√	
Periode 1	3.1 Nederlands (NED3.N31.01)	1	√	
Periode 2	3.2 Nederlands (NED3.N32.01)	1	√	
Periode 1	3.1 Juridisch jargon (JJR3.JJ3.01)	1	√	
Periode 2	3.2 Juridisch jargon (JJR3.JJ2.01)	1	√	

Periode 1	3.1a Belastingrecht (KE7) (REC7.KBK.01)	2	√	
	3.1b Arbeidsrecht 1 (KE4) (REC7.AA1.01)	3	√	
	3.1c HR 1 (KE4) (REC7.HH1.01)	2	√	
Periode 2	3.2a Verzekeringsrecht (KE7) (REC8.KVK.01)	2	√	
	3.2b Arbeidsrecht 2 (KE4) (REC8.AA2.01)	3	√	
	3.2c HR 2 (KE4) (REC8.HH2.01)	2	√	
Periode 1	3.1 Proces (PRO3.P1P.01)	1	√	
Periode 2	3.2 Proces (PRO3.P2P.01)	1	√	
Periode 4	BPV2 (BPV2.BPV.01)	30		√
Periode 1	3.1 Skills (SKI3.S1S.01)	3	√	
Periode 2	3.2 Skills (EP17,18,19) (SKI3.ESE.01)	3	√	
Periode 1	3.1 Loopbaan (LOB3.L1L.01)	1	√	
Periode 2	3.2 Loopbaan (LOB3.L2L.01)	1	√	
Leerjaar 1 (LJ1)				
Periode	Naam	Studiepunten	School	BPV
<i>* Deze studiepunten worden pas toegekend als de onderliggende toetsen zijn afgerond</i>	BUCO PJ (BUC1.BUP.01 BUCO)	1	√	
	BUCO SM (BUC1.BUS.01 BUCO)	1	√	
Leerjaar 2 (LJ2)				
Periode	Naam	Studiepunten	School	BPV
<i>* Deze studiepunten worden pas toegekend als de onderliggende toetsen zijn afgerond</i>	BUCO EC (BUC2.BUE.01 BUCO)	1		
	BUCO VB (BUC2.BUV.01 BUCO)	1		
Keuzedelen leerjaar 1				
Periode	Naam	Studiepunten	School	BPV
Periode 1	Strafrecht (K1334.STR.01)	GS	√	
Periode 4	Digitale vaardigheden (K0023.DIV.01)	GS	√	
Keuzedelen leerjaar 2				
Periode	Naam	Studiepunten	School	BPV
Periode 2	Internationalisering en internationaal recht (K0057.IIR.01)	GS	√	
	Arbo, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4 (K0263.AKH.01)	GS	√	
	Voorbereiding HBO (K0125.VOH.01)	GS	√	
Periode 4	Assisteren van de vastgoedmakelaar (K0738.AVD.01)	GS		
Keuzedelen (leerjaar wordt nog bepaald)				
Periode	Naam	Studiepunten	School	BPV
Periode wordt nog bepaald	Eindresultaat (EIND)	GS		

4 Welke examens krijg je?

4.1 Examinering

Het examenprogramma is een overzicht van de examens waarmee jij te maken krijgt tijdens je opleiding. Je legt examens af die gericht zijn op je toekomstige beroep. Daarnaast zijn er ook examens voor bijvoorbeeld Nederlands en rekenen. Verder is er een examenprogramma per keuzedeel. Van de keuzedelen die bij deze opleiding worden aangeboden is het examenprogramma opgenomen in deze OER. De examens van de Summa brede keuzedelen is opgenomen in een apart examenprogramma en vind je hier: [Onderwijs- en Examenregelingen | Summa College](#)

Je hoeft natuurlijk alleen examen te doen in de keuzedelen die je gekozen hebt. Als je besluit om een keuzedeel te volgen dat verbonden is aan een andere opleiding, dan kun je het examenprogramma van dat keuzedeel in de OER van die opleiding vinden. In de volgende schema's kun je zien welke examens je moet afleggen.

De volgende afkortingen worden gebruikt:

BxKxWx	Basis x Kerntaak x Werkproces x
PxKxWx	Profiel x Kerntaak x Werkproces x
DxKxWx	Dossier x Kerntaak x Werkproces x
Kxxx	Keuzedeel xxx
OP	Onderwijsperiode
Context	Waar wordt het examen afgenomen?
BI	Binnenschools
BU	Buitenschools
bpv	Binnen de bpv

4.2 Overzicht examens

Examenprogramma											
Kerntaak: Voert taken uit binnen de zakelijke dienstverlening											
Naam examen	Werkproces	Keus	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
				Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
VE1 Engels	B1-K1-W1 B1-K1-W2 B1-K1-W3 B1-K1-W4		VEX	3	2	3	3	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
B1-K1-W1	B1-K1-W1		PAS	2	2	2	4	BU	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
B1-K1-W2	B1-K1-W2		PAS	2	2	2	4	BU	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
B1-K1-W3	B1-K1-W3		PAS	2	2	2	4	BU	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
B1-K1-W4	B1-K1-W4		PAS	2	2	2	4	BU	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
Kerntaak: Ondersteunt bij juridische en HR adviestrajecten											
Naam examen	Werkproces	Keus	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
				Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
KE3 Basiskennis recht	P5-K1-W1 P5-K1-W2 P5-K1-W3		SKE	1	4	1	4	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
KE4 Brede kennis arbeidsrecht en HR	P5-K1-W1 P5-K1-W2 P5-K1-W3		SKE	3	2	3	3	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
KE6 Brede kennis sociale zekerheidsrecht	P5-K1-W1 P5-K1-W2 P5-K1-W3		SKE	2	4	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
P5-K1-W1	P5-K1-W1		PEX	3	2	3	3	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
P5-K1-W2	P5-K1-W2		PEX	3	2	3	3	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1
P5-K1-W3	P5-K1-W3		PEX	3	2	3	3	BI	Cijfer, 1 decimaal	5.50	1

Examenprogramma									
Nederlands									
Naam examen	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
		Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Nederlands Centraal Examen	COE	3	2	3	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Nederlands Spreken 3F	MVE	2	3	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Nederlands Gesprekken 3F	MVE	1	3	1	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Nederlands Schrijven 3F	SVE	3	2	3	2	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Rekenen									
Naam examen	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
		Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Rekenen Instellingsexamen Niv 4	IE	2	4	3	2	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Engels									
Naam examen	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
		Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Engels B1 Centraal Examen	COE	2	4	3	2	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Engels Spreken A2	MVE	2	4	3	1	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Engels Gesprekken voeren A2	MVE	2	4	3	1	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Engels Schrijven A2	SVE	2	4	3	1	BI	Cijfer, 1 decimaal		1

Examenprogramma										
Keuzedeel: Internationalisering en internationaal recht										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Internationalisering en internationaal recht		SKE	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: ARBO, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Arbo, kwaliteitszorg en hulpverlening geschikt voor niveau 4	D1-K1-W1 D1-K1-W2 D1-K2-W1	WSV	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Assisteren van de vastgoedmakelaar										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Examen Assistent Makelaar: Kennisexamen	D1-K1-W1 D1-K1-W2 D1-K1-W3 D1-K1-W4 D1-K2-W1 D1-K2-W2 D1-K2-W3 D1-K3-W1 D1-K3-W2 D1-K3-W3	SKE	2	3	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		50
Examen Assistent Makelaar: Werkstuk/verslag	D1-K1-W1 D1-K1-W2 D1-K1-W3 D1-K1-W4 D1-K2-W1 D1-K2-W2 D1-K2-W3 D1-K3-W1 D1-K3-W2 D1-K3-W3	WSV	2	4	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		50
Keuzedeel: Strafrecht										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				

Strafrecht		SKE	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Digitale vaardigheden gevorderd										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Digitale vaardigheden	D1-K1-W1 D1-K2-W1 D1-K2-W2 D1-K2-W3 D1-K3-W1 D1-K3-W2 D1-K3-W3	VEX	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Voorbereiding hbo										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Vorbereiding HBO	D1-K1-W1 D1-K1-W2 D1-K1-W3 D1-K1-W4	WSV	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Assistent bewindvoerder										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Assistent bewindvoerder	D1-K1-W1 D1-K1-W2	VEX	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Inleiding financiële dienstverlening										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Inleiding financiële dienstverlening PEX	D1-K1-W1	PEX	2	2	2	3	BU	Cijfer, 1 decimaal	4.00	1
Inleiding financiële dienstverlening, SKE	D1-K1-W2	SKE	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal	4.00	1
Keuzedeel: Verdieping HRM										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Verdieping HRM		SKE	2	2	2	3	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Personen-, familie- en erfrecht										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Personen, familie- en erfrecht		SKE	2	4	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		1
Keuzedeel: Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4)										
Naam examen	Werkproces	Examenvorm (Zie 3.2.1.)	Gelegenheid 1		Gelegenheid 2		Context	Normering	Minimale eis	Weging
			Leerjaar	Periode	Leerjaar	Periode				
Ondernemend gedrag	D1-K1-W1 D1-K1-W2 D1-K1-W3	CGI	2	4	2	4	BI	Cijfer, 1 decimaal		1

4.2.1 Vormen van examens

Binnen de opleiding kun je te maken krijgen met verschillende vormen van examineren. Een voorbeeld hiervan is een Proeve van Bekwaamheid. In de Proeve van Bekwaamheid laat je zien dat je de taken die je moet uitvoeren in je beroep goed kunt uitvoeren. Ook kun je een examen krijgen waarin kennis (kennisexamen) of vaardigheden (vaardigheidsexamen) worden geëxamineerd.

PVB	Proeve van Bekwaamheid
SKE	Kennisexamen schriftelijk
WSV	Werkstuk-/verslag
VEX	Vaardigheidsexamen
PEX	Praktijkexamen
CEX	Casusexamen
SIR	Simulatie-/rollenspel
MVE	Mondeling vaardigheidsexamen
SVE	Schriftelijk vaardigheidsexamen
CGI	Criteriumgericht interview
PAS	Portfolio-assessment
IE	Instellingsexamen
COE	Centraal ontwikkeld examen

Voor examinering van de Keuzedelen is naast bovenstaande vormen nog 1 andere examenvorm mogelijk: Deze vorm geldt niet voor de andere examens

PRS Presentatie

4.2.2 Aanvullende voorwaarden examens

1. Om aan het examen van een keuzedeel deel te kunnen nemen gelden aanvullende eisen. Deze aanvullende eisen staan vermeld in de studiegids van het betreffende keuzedeel.
2. De examens B1-K1-W1, B1-K1-W2, B1-K1-W3 en B1-K1-W4 kunnen zowel in de vorm van een portfolio-assessment worden afgenomen als in de vorm van een examenproject. De leiding van de opleiding bepaalt met welke examenvorm de student wordt geëxamineerd.

4.3 Landelijke eisen Nederlands, rekenen en Engels

Voor Nederlands, Engels en rekenen zijn er [landelijke eisen](#) gesteld. De eisen voor deze onderdelen zijn verschillend. Dit is afhankelijk van:

- Niveau van de opleiding
- Duur van de opleiding
- Het jaar waarin je gediplomeerd wordt.

Ook voor de cijferberekening en de herkansing zijn aparte regelingen. Het eindcijfer generiek Engels mbo-4 en generiek Nederlands wordt als volgt berekend:

1. Resultaat lezen en resultaat luisteren worden gemiddeld tot tussenresultaat A;
2. Resultaat schrijven, resultaat gesprekken voeren en resultaat spreken worden gemiddeld tot tussenresultaat B;
3. Eindresultaat: Tussenresultaat A en tussenresultaat B worden gemiddeld.

Planning van Examens

Voor ieder examen heb je twee gelegenheden om een voldoende resultaat te halen. Deze twee examengelegenheden zijn opgenomen in het examenprogramma, zodat je kunt zien wanneer deze zijn gepland. Dat kan een moment of een periode zijn. Dit is mede afhankelijk van het soort examen waar het om gaat. Ook is dit afhankelijk van hoe jouw opleiding is opgezet: er zijn opleidingen die werken met een vast tijdsplan. In dit geval ligt het moment waarop je een examen aflegt ook vast, uitgezonderd de hieronder genoemde examens. Maar er zijn ook opleidingen waarin je meer je eigen tempo kunt volgen. In dat geval wordt in het examenprogramma aangegeven vanaf welk moment je met een examen kunt starten of binnen welke periode het examen moet zijn afgerond.

Voor de volgende examens plan je altijd zelf het moment en de locatie:

- de CE- examens Nederlands lezen en luisteren.
- de CE- examens Engels lezen en luisteren.

4.4 Veel voorkomende vrijstellingen

Misschien kom je in aanmerking voor een vrijstelling voor delen van de opleiding, omdat je die al ergens anders hebt afgerond. Vrijstelling kun je krijgen voor: onderwijs en/of examens:

- **Een vrijstelling voor delen van het onderwijsprogramma** vraag je aan via de loopbaanbegeleider. Je vraagt vrijstelling aan met een goede onderbouwing.
- **Vrijstellingen voor het examen:** moet de student zelf in Canvas aanvragen in overleg met de loopbaanbegeleider. Je vrijstellingsverzoek moet altijd goed onderbouwd zijn. Je dient het in bij de examencommissie. De examencommissie keurt jouw aanvraag goed of af.
- **Een klein aantal vrijstellingen voor examens (bij doorstroom of afstroom binnen Summa) zijn standaard** Deze krijg je automatisch. Je kunt dan aangeven of je van de vrijstelling gebruik wilt maken. Als dit voor jou van toepassing is, krijg je automatisch persoonlijk bericht.

In het [examenreglement](#) kun je meer lezen over de vrijstellingsregeling voor examens. Als je een vrijstelling krijgt, maken we afspraken over hoe jouw onderwijsprogramma eruit komt te zien.

4.5 Regelingen met betrekking tot examens

Het Summa College heeft een [examenreglement](#). In dit document worden alle regels rondom de examens beschreven. Hier vind je bijvoorbeeld wat je moet doen als je het niet eens bent met een uitslag van het examen.

5 Wanneer krijg je een diploma?

Je krijgt je diploma als je aan de onderstaande eisen hebt voldaan.

Diploma-eis	Geslaagd/gezakt
Kerntaken	Minimaal een "voldoende" of minimaal een 6 voor alle examens die horen bij een kerntaak, waardoor het oordeel per kerntaak minstens voldoende of het cijfer 6 is.
Nederlands, rekenen, eventueel Engels	Kijk hier voor de slaag-/zakregeling. Paragraaf algemene eisen Nederlands, rekenen en Engels.
Loopbaan en Burgerschap	Voldaan aan de inspanningsverplichting
BPV	Met positieve beoordeling voltooid, waarbij oordeel leerbedrijf is betrokken.
Keuzedelen	Om in aanmerking te komen voor het diploma moet je aan de volgende voorwaarden voldoen: <ul style="list-style-type: none"> • Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 of "voldoende" zijn; • Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 of "voldoende" zijn; • Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4 of een "onvoldoende".

Cum Laude

Het Summa College heeft een cum lauderegeling. Deze is opgenomen in het [examenreglement](#).

6 Overzicht onderwijs en bpv

Crebonummer	25726
Opleidingscode	25726BOL36.01
Leerweg	bol

Activiteiten	leerjaar 1		leerjaar 2		leerjaar 3	
	bot	bpv	bot	bpv	bot	bpv
Begeleide onderwijsactiviteiten (bot) zoals opdrachten, praktijk- en theorielessen	814		386		400	
Beroepspraktijkvorming (bpv)		0		608		544
Keuzedelen	0	0	124	0	124	0
* bot = Begeleide onderwijstijd						
Totaal bot en bpv	814	0	510	608	524	544
Totaal bot en bpv leerjaar	814		1118		1068	

Activiteiten	Totaal alle leerjaren	
	bot	bpv
Begeleide onderwijsactiviteiten (bot) zoals opdrachten, praktijk- en theorielessen	1600	
Beroepspraktijkvorming (bpv)		1152
Keuzedelen	248	0
Totaal bot en bpv alle leerjaren	3000	

Totaal uren keuzedelen in de bot en BPV 248

7 Relevante regelingen

Summa heeft diverse regelingen die van belang zijn voor jou als student zoals bijvoorbeeld het Studentenstatuut, de klachtenregeling, gebruik van ICT. Dit kun je vinden op [Regelingen Summa](#).

Wijzigingen

Dit document heeft verschillende versies gekend. Hieronder ziet u een overzicht van de versies die gepubliceerd zijn, en hoe deze van elkaar verschillen.

Versie / Vaststelling	Soort wijziging / Gewijzigde hoofdstukken	Toelichting
3 Johan Otten 18-12-2025.	erratum Keuzedelen	OG aantal deelnemers aangepast en laatste check op inhoud gedaan
2 Johan Otten 10-12-2025.	erratum keuzedeel	Personen-, familie- en erfrecht K1395 240 minimum aantal studenten verzet naar 25 (dit was in andere cohort ook, daar heb ik aangegeven niks gewijzigd te hebben).
1 Johan Otten 27-11-2024.	<i>Dit is de eerste versie van het document</i>	

Vaststellingen

Versie	Vastgesteld door	Datum
1	Johan Otten	27-11-2024
2	Johan Otten	10-12-2025
3	Johan Otten	18-12-2025